

Framtidens IT-kompetens

**En analys av ungas attityder och strategier för att öka
IT-branschens attraktionskraft**

Inledning och syfte

Denna rapport sammanställer insikter från undersökningar och fokusgrupper genomförda av Mecenat Group. Studien fokuserar på gymnasieungdomar i åldern 16–19 år. Syftet är att förstå varför unga ofta väljer bort IT- och techbranschen trots en växande kompetensbrist och enorm efterfrågan på arbetsmarknaden. Genom att identifiera hindren tidigt kan vi agera innan eleverna har gjort sina definitiva karriärval efter gymnasiet.

IT/Tech i skolan – Vad funkar och vad saknas?

Skolan är den primära arenan för att väcka intresse, men undersökningen visar på betydande brister i dagens undervisning.

Nuvarande utmaningar

- Ytlig och oengagerad undervisning: Många elever möter IT via enkla program som Scratch, men utan djupare förståelse för hur tekniken används i arbetslivet. Ofta sker detta utan engagemang från lärare som själva kan sakna digital kompetens.
- Isolering som ämne: IT behandlas ofta som en separat ö. Eleverna ser inte kopplingen till andra intresseområden som medicin, ekonomi eller journalistik.
- Snävt fokus på programmering: Genom att likställa IT med kodning exkluderas de som är intresserade av problemlösning, design eller dataanalys.

Strategier för förbättring

- Ämnesintegration: IT bör användas som ett verktyg i exempelvis matematik, samhällskunskap och språk för att visa teknikens bredd.
- Verkliga projekt: Samarbete med företag genom studiebesök, skuggpraktik och projekt ger eleverna en chans att se hur kunskapen tillämpas i praktiken.
- Moderna verktyg: Undervisningen bör spegla ungas digitala vardag genom att använda AI, VR och gamification som naturliga delar av lärandet.

IT-branschens image och inkludering

Imageproblemet är ett av de största hindren för att locka en mångfald av talanger.

Identifierade hinder

- Nördstämpeln: Den dominerande bilden av IT är fortfarande en person (ofta en man i hoodie) som sitter ensam och programmerar sent på natten.
- Teknisk exkludering: Ett fokus på avancerade tekniska termer och kodning gör att de som inte redan är tekniskt intresserade känner sig ovälkomna.
- Bristande koppling till samhällsnytta: Unga idag drivs av att göra skillnad inom områden som klimat och hälsa, men IT-branschen misslyckas ofta med att kommunicera hur tekniken bidrar till dessa mål.

Vägen framåt

- Visa mångfalden av roller: Lyft fram att IT innefattar allt från UX-design och projektledning till etik och cybersäkerhet.
- Kommunicera syfte: Betona hur IT möjliggör innovationer inom sjukvård (AI-diagnostik) och miljö (dataanalys för hållbarhet).

Största hindren:

- 1 IT framstår som tekniskt och exkluderande
- 2 Det finns få kvinnliga och icke-tekniska förebilder
- 3 IT kopplas inte tydligt till samhällsnytta

Rekommendationer till företag

Kommunikationsstrategi

- Närvaro i ungas kanaler: Prioritera TikTok, Instagram och YouTube framför traditionella kanaler.
- Autenticitet framför polering: Skapa relaterbara videos som visar vardagen, snarare än dyra, professionella reklamfilmer.
- Unga ambassadörer: Låt juniora medarbetare och trainees dela sina resor. Unga identifierar sig lättare med personer i sin egen ålder än med VD:ar.

Praktiska åtgärder

- Sänk trösklarna: Erbjud sommarjobb, "prova på-dagar" och mentorprogram för att avdramatisera branschen.
- Betona flexibilitet: Lyft fram möjligheter till distansarbete och balans mellan jobb och fritid, faktorer som unga värderar högt.
- Inkluderande rekrytering: Förenkla jobbannonser och undvik exkluderande branschlingo som kan skrämman bort potentiella sökande.

Lösningar:

- Använda sociala medier för att nå unga (TikTok, Instagram, Snapchat).
- Låta unga anställda berätta om sina resor in i branschen.
- Erbjud fler praktikplatser och mentorprogram.
- Visa mångfalden inom IT och betona flexibla arbetsvillkor.
- Företag som vill säkra framtida kompetens måste modernisera sin kommunikation och sänka trösklarna för unga.

Slutsats

För att vända trenden krävs ett samarbete mellan skola, bransch och beslutsfattare. IT måste sluta presenteras som ett isolerat tekniskt fält och istället visas upp som en plattform för kreativitet, innovation och samhällsförändring. Om vi lyckas bredda bilden av vad en "tech-karriär" innebär, kan vi inkludera en helt ny generation talanger.

Summerring

De viktigaste insikterna:

1. IT måste bli mer verklighetsförankrat i skolan.
2. Branschen behöver en bredare och mer inkluderande image.
3. Företag behöver bättre strategier för att locka unga.

